

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Vierde druk.

Nr. 5.

A. HANS.

Aan de Molenbeek

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

Aan de Molenbeek

De ballen botsten tegen den molen (blz. 21).

Emma Boutens was veertien jaar. Ze woonde met vader en moeder, twee broertjes en drie zusjes in een huisje bij de molenbeek, bijna een halfuur van 't dorp. 't Was dus een groot gezin. Vader werkte meestal bij de boeren en moeder hiep hem daarin ijverig mee. Voor zes kinderen is er al heel wat noodig. En na den oorlog koste alles zoo duur.

Emma was dikwijls klein moedertje. Zij moest op de kinderen passen, als moeder naar 't land was. De kleintjes waren Fientje, Emilie, Annatje en Gustaaf. De andere broer Pol was ouder ; hij werd naasten Winter twaalf jaar. Hij kon ook meehelpen op 't eigen stukje land werken, boodschappen doen en zoo al. Maar het liefst ging hij met zijn makkers spelen.

De oogst was binnen en 't zou weldra Herfst worden. Dan kwam de moeilijkste tijd. In den Winter was er weinig werk bij de boeren.

Ik zei dat het oorlog was geweest. Een lange, wreede oorlog ! Vier jaar lang duurde hij. Veel steden en dorpen waren verwoest, vooral in West-Vlaanderen. Die moesten nu herbouwd worden.

Daarvoor had men veel werklieden noodig. Van alle kanten ging men naar West-Vlaanderen arbeiden. Men kon er een hoog loon verdienen.

Toen het nu Herfst was, besloot vader Boutens ook te gaan. Hij zou om de veertien dagen een Zondag naar huis komen.

Pol bracht in den vroegen ochtend zijn vader naar de statie van Sint-Denijs-Boekel.

't Was nog donker en er viel een fijne regen.

— Blijf liever nog in uw bedje jongen, had vader gezegd.

Maar Pol vroeg mee te mogen gaan tot aan den trein.

Eigenlijk was hij triestig omdat vader weg ging.. En jongens hadden hem verteld dat het ginder in West-Vlaanderen zoo gevaarlijk was. Daar lagen nog hoopen granaten, allerlei minutie. En soms ontplofte dat leelijk goed. Dan werden er menschen gewond en gedood. Die jongens wisten dat van groote broers of van vader, of ooms, die er al werkten.

Om die reden was Pol nog treuriger toen hij langs den donkeren steenweg stapte.

Pol beloofde dat hij braaf zou zijn.

Eensklaps zei de jongen :

— Vader, ge zult er nooit aan raken, hé?

— Waaraan, jongen ?

— Aan de granaten die ginder bij leper liggen. Miel Boone en Staf Voncke hebben verteld, dat er zooveel ongelukken mee gebeuren.

Vader lachte eens.

— O, zit dat in uw hoofd ! zei hij. Wees maar gerust, manneke, ik zal al voorzichtiger en verstandiger zijn, dan aan die leelijke dingen te komen.

Eindelijk bereikten ze de statie. Er waren veel reizigers, meest allen werklieden voor West-Vlaanderen. Weldra was de trein daar. Pol zei vader goeden dag en ging dan aan den barreel staan. Zijn oogen schoten vol tranen. Waarom bleef vader niet liever thuis? Hij kon toch dorschen bij de boeren...

Och, de jongen begreep niet, hoe moeilijk het voor veel ouders is om hun gezin het noodige te geven.

De trein vertrok. Pol rekte den hals. Hij zag de flauw verlichtte wagons die vol menschen zaten. En niet alleen zaten. Velen moesten recht staan omdat er geen plaats was...

Toen de jongen thuis kwam, waren moeder en Emma de kleinen aan 't wasschen en 't kleeden. Moeder had ook geweend. Pol zag het dadelijk. 't Was natuurlijk om vaders vertrek.

— Twee weken zij rap voorbij, zei de jongen.

— Ja stemde moeder toe.

Maar in het huisje hing toch triestigheid.

II.

Eenige dagen gingen voorbij. Pol's triestigheid was toch over... 's Avonds in bed voelde de jongen nog wel wat droefheid. Maar over dag had hij veel verzet.

Doch hij vergat de belofte die hij aan vader deed.

Zekeren middag zei Emma.

— Pol, ge moet seffens uit school naar huis komen. We gaan om het meel naar den molen.

Maar in den speeltijd hoorde Pol dat de jongens naar de beek wilden trekken. En Pol zei bij zich zelf dat Emma wel alleen naar den molen kon gaan.

Emma wachtte te vergeefs op haar broer.

En toch moest het meel gehaald worden. Anders kon moeder morgen niet bakken. De menschen in die streek bakken zelf hun brood. Ze hebben meest allen bij hun huisje een hovenkje.

— Ik moet wel alleen gaan, zei Emma.

't Zou zwaar werk zijn, om straks een zak meel op dien kortewegen te voeren. Anders kon Pol trekken en zij de boomen houden.

Emma was een moedig, oppassend meisje. Moeder had veel plezier van haar. Het kind zat niet gauw verlegen.

Ze vertrok dus en hoopte den rakker nog onderweg te zien.

Maar ja wel, Pol was met zijn makkers naar de Molenbeek maar niet daar waar zijn huis stond. De Molenbeek was lang; zij kwam van boven uit de bosschen. Eerst keken de knapen naar den watermolen. Dat was een groot rad waarop 't water van de beek viel. Daardoor draaide het wiel. En als het wiel draaide, maalden binnen een gebouw de steenen het graan.

Als Emma nu hier om het meel was gekomen, zou ze haar broer wel gezien hebben. Maar het meisje moest naar den windmolen, ginder op den kouter...

De baas van den watermolen zag de jongens. Hij had ze liever niet bij het rad. 't Was er gevaarlijk.

— Mannekens, gaat een beetje verder spelen! riep hij...

De bende trok op. Een van de bengels, Victor Dolder wist iets plezierig. Hij legde 't uit.

Een eind van de beek, op het land, zouden ze een put maken. Van dien put moesten ze dan een gang, een soort tunnel graven naar de beek. Alzoo zou het water van de beek in den put loopen...

— Ge zult het een keer zien borrelen en schuimen, zei Dolder.

En de knapen gingen aan 't werk. Ze hadden geen spa maar groeven met hun handen. Een spa zou toch gemakkelijker zijn.

— Pee, gij woont hier dichtbij... haal er thuis een, zei Pol Boutens.

Pee was de jongste. De anderen bekeken hem nog als een kleine, en Pee was nu fier iets te kunnen doen. Hij liep heen en kwam met een spa terug. En ja, hoor, dat ging beter ! Om de beurten groeven ze. De put werd alzoo vrij diep en wijd.

En nu de gang, de tunnel ! Dat was lastiger werk. Ze moesten de aarde uithollen en zorgen dat ze niet in den put viel. Die arbeid duurde lang... Maar de tunnel werd gegraven. En de beek hielp mee. Wild stroomde het water door de gang en spoelde de grond weg. Bruissend golfde het in den kuil. De jongens dansten van plezier.

Maar ze zagen boer Veranne niet naderen. Op zijn land waren ze zoo aan 't moorschen. Boer Veranne had het groepje bemerkt.

— Wat steken ze daar uit ! bromde hij. Ik moet eens gaan zien...

En hij stond bij de gastjes eer deze het wisten. Pol hield de spa in de hand. En daarom nam boer Veranne hem voor den baas der deugnieten. Eensklaps greep hij Pol in de lenden.

— Ha, ge maakt vijvertjes op mijn land ! riep de boer kwaad.

Hij hief Pol van den grond op en dompelde hem met zijn hoofd in den kuil. Pol had het te veel benauwd om te roepen. Hij was kopje onder, met zijn beenen omhoog. Gelukkig hield de boer hem vast, als spartelde de jongen als een paling.

Veranne zette Pol weer op zijn beenen. De anderen

waren weg gelopen. Ze stonden nu een eind van daar te lachen, om het dwaas gezicht dat Pol trok. Het water liep uit zijn haar en van zijn wangen in zijn hals. En hij spuwde ook het vieze water uit, dat in zijn mond gedrongen was.

— Zult gij nog vijvertjes graven ? vroeg de boer. Dan leg ik er u eens heelegansch in.

Pol had nu weer genoeg zijn zinnen bijeen om zich uit de voeten te maken. Bij zijn onderdompeling had hij zijn spa laten vallen. Veranne nam die op en vulde den kuil.

— Van wie is die spa ? vroeg hij.

— Van ons, zei Pee.

De boer wierp ze naar den jongen.

— Komt nu nog op mijn land, deugnieten ! dreigde hij.

De gasten gingen verder.

Smaakte het, Pol ? vroeg Dolder.

— Hadt ge nu zoo'n grooten dorst ? plaagde Staf Vencke.

— Maar gij loopt allemaal weg ! zei Pol.

— Ik had geen dorst, riep Dolder. Toe, toe, gij zijt al weer droog.

— Droog ... ! 't Water is op mijn rug gedrupt. Mijn hemd is ook nat....

En wat nu ? 't Was nog te vroeg om naar huis te gaan. 't Begon pas donker te worden. En dan was 't spel dubbel plezierig.

Wa verder stond een huisje met den achterkant te-

gen den heuvel. 't Was een laag gedoentje. Daar woonde Bien, een man die met een hondenkar konijnenvellen, vodden, beenen en oud ijzer en nog allerlei rommel opkocht.

Miel Boone wist nu wat uit te halen. Als de jongens op den heuvel stonden, keken ze over het huisje heen. Dat stond dan onder de voeten.

— Wie kan een kluit aarde juist in Bien's schouw-tje gooien? vroeg Boone.

O, dat zouden ze allemaal probeeren. 't Werd een wedstrijd. Maar 't zou moeilijk zijn om den aardklomp precies in den schoorsteen te krijgen.

Binnen zat Bien bij den haard. Er stond hier geen kachel, en juist onder de schoorsteen lag de stookplaats. Daar werd hout gebrand. 't Had in den voormiddag geregend. Bien was nat thuis gekomen. Hui-verig zat hij dus bij 't vuur. Zijn vrouw roerde de pap. De pot hing aan een haak juist onder de schouw.

Boem... weer zoo'n slag... Bien wist natuurlijk niet dat het kluiten aarde op zijn dak regende.

— Ik zal een keer rattekruid leggen, zei hij. Maar zouden dat wel ratten zijn?

Het antwoord kwam. Eensklaps viel een kluit aarde midden in den pap. De vrouw gilte van schrik. Bien zelf sprong van zijn stoel op. Buiten klonken luide stemmen. De jongens juichten, omdat Pol Boutens het doel had getroffen. Zijn klomp aarde was in den schoorsteen gevallen.

Bien snelde naar buiten. Hij begreep alles.

— Deugnieten, slechterikken! riep hij. Wacht een leetje.

Hij klom op de hoogte. Maar de knapen bleven niet op hem wachten. Ze liepen langs den anderen kant naar beneden. Bien raasde en tierde maar keerde weer in zijn huis terug. Zijn vrouw had de aarde uit den pot geschept. Er bleven nog wel eenige korreltjes over maar zand schuurt de maag... Bien vertelde wat er gebeurd was.

— Die gast van Boutens, was er ook bij, zei hij. Ik zal eens naar zijn vader gaan. Och, ja, die werkt aan 't front. Ik zal bij zijn moeder klagen.

— Alzoo iemands eten bederven en mij doen verschieten! kloeg de vrouw.

En ze had gelijk. Dat was geen spelen meer, maar straatschenderij.

Bien at toch smakelijk zijn pap en ging aan vrouw Boutens vertellen wat haar zoon uitgemeten had.

Intusschen haalde Emma het meel van den molen.

Bien vertrok. 't Was al flink donker, toen Pol bedremmeld in zijn huisje trad. Zijn geweten sprak nu toch.

Pas was hij binnen of hij kreeg een klap met den bezzemsteel op zijn beenen. Moeder greep hem dan bij den kraag, en gaf hem een paar kletsen om de ooren.

— Ge zijt nat ook, zei ze. Hoe komt dat? De waarheid!

Pol loog nooit dat moet ik zeggen . En hij vertelde dus, wat Veranne gedaan had.

— Wel besteed, beweerde moeder. En toch, had hij u liever wat rammel gegeven. Nu moet ge nog een ander hemd aandoen. Ik heb zeker geen werk genoeg, hé, deugniet. En Bien heeft hier ook schoone dingen van u komen vertellen. Aarde door zijn schouw smijten. Waar haalt ge het uit?

— Ik deed het niet alleen...

— Toe, zwijg ! En Emma die alleen dat meel moet voeren... Doe uw hemd aan... en dan eten en seffens naar bed. Zaterdag komt vader en hij zal 't al weten, hoor !

Nu had Pol, die een haantje vooruit was, bij zijn kornuiten, niets meer te vertellen. Weldra lag hij te bed, nog vóór de kleine zusjes. 't Speet hem dat hij moeder bedroefd had. En vader ? Wat zou die zeggen? Vader had het hem toen op den weg naar de station gevraagd, of hij braaf en gehoorzaam zou zijn...

Neen, nu had de knaap geen plezier meer.

III.

't Was Zaterdag.

— Vandaag komt vader, zoo dacht Pol dadelijk toen hij wakker werd.

Hij had na al die avonturen aan de beek beter opgepast. Moeder was niet kwaad meer... Maar als vader 't hoorde....

Pol stond op. Moeder was al aan 't werk met Emma. En de jongen kon ook dadelijk helpen. Hij moest water naar de beek halen, om te schuren. Hij deed flink zijn best. Hij zou ook de boodschappen van het dorp meebrengen. Moeder schreef ze op een briefje en legde dit in een korf. 't Geld deed ze in een beursje en stak het Pol in den zak.

— Goed opletten en niets verliezen, zei ze vriendelijk.

— Moeder, sprak Pol... en hij werd wat rood.

— Nu, wat is er ?

— O, zeg het niet aan vader, als 't u belieft... van Veranne en Bien... 'k Zal 't nooit meer doen.

— Wel, ik heb gezien dat ge beter opgepast hebt. Goed, ik zal niets zeggen...

Ze gaf hem een kus. En vroolijk begaf Pol zich naar school.

De dag duurde lang. Maar eindelijk was het toch avond.

Reeds een half uur vóór den tijd stond Pol aan de statie te Boekel. Een man stak de lantaarns aan. Er waren nog jongens die hun vader of grooten broer kwamen afhalen. De kinderen speelden wat. Zoo was het half uur gauw om.

— De trein komt ! riep Pol, want hij hoorde de barreelwachter toeteren en zag hem de hekken toedraaien.

En ja, hoor ! met groot geweld reed de lange trein binnen.

— Sint-Denijs-Boekel — Nederzwalm ! riep de wachter.

Portieren werden geopend en dicht geslagen. De jongens stonden bij den ingang en drongen zoo ver door dat de kaartjes afnemer hen wat achteruit joeg.

— Vader ! riep Pol.

Boutens, gebogen onder zijn zak keek op. Een glans verhelderde zijn moe gezicht... De vader had zwaren arbeid verricht.

— Ha, Pol, zei hij. En hoe gaat het met moeder en al de kinderen.

— Goed, vader...

Eenige mannen trokken dadelijk een herberg binnen. Maar dat deed Boutens niet. Hij sloeg met zijn zoontje den langen steenweg in. Twee kennissen gingen ook zoo ver mee.

— Wil ik helpen dragen, vader ? vroeg Pol.

En nu trad vader binnen (blz. 16).

— Neen, neen... of ja, neem dit klein pakje... het is niet zwaar.

De mannen spraken over hun werk aan 't front. De kennissen namen wat verder een anderen weg.

— Slaap wel, en tot Maandag! zeiden ze.

— Maandag! dacht Pol.

Och ja, vader bleef eigenlijk maar een dag thuis. Wat zou deze vlug voorbij zijn !...

De kleine woning was kraakzindelijk. De stoof blonk als een spiegel. De vloer was helder geschuurd en 't zand lag in krullen op de roode tichels.

De kinderen zaten daar schoon gewasschen en met hun versch ondergoed aan. Emma had moeder flink geholpen.

En nu trad vader binnen. Hij werd door de kleinen met gejuich begroet. Moeder en Emma verwelkomden hem hartelijk. Hoe gelukkig was Boutens toen hij in zijn strooien leunstoel bij de tafel zat. Hij had ook veertien dagen in een houten barak gewoond met allerlei menschen, brave maar ook ruwe, die zwetsten en vloekten en dikwijls dronken waren. Eigen haard is goud waard. Nooit had hij dat zoo gevoeld als nu.

— Pol, geef mij dat pakje eens, zei hij.

En uit het papier kwamen lekkere goudgele boterkoeken ! Dat was vaders geschenk. De kleinen haptten er gretig in. Daarna moesten ze naar bed. Pol en Emma bleven nog wat op. En vader vertelde van zijn werk. Rond leper en Diksmuide zag het er triestig uit. Wie

dat niet gezien heeft, kan er zich geen gedacht van geven. Geen huizen of geen hofsteden meer, geen boomen, struiken of hagen. Ook geen akkers. Zoo ver men zien kon lag het land verwilderd, vol putten, hoogten prikkeldraad, allerlei vuil. En dan al die kruisjes op de graven van soldaten...

De werklieden moesten nu die putten vullen, steengruis weg voeren, prikkeldraad losmaken en oprollen het land effenen. Metselaars bouwden huisjes.

— En wonen er daar al weer menschen van de streek? vroeg moeder.

— Ja, ja, en al veel. Ze zetten een houten barakje of ze zitten in een onderstand uit den oorlog. 't Is triestig om te zien. Ha, wat zijn ze te beklagen ! Wat hebben wij een geluk dat we ons doeninkske bezitten. Er wonen er ginder veel in echte koten en hokken.

Zoo vertelde Boutens. Hij zei dat er ook Chineezers waren. Die hadden in den oorlog voor de legers gewerkt. Nu moesten ze militaire dingen opruimen, oude kanons, planken rails, munitie...

Toen Emma en Pol ook slapen gegaan waren, gaf vader zijn loon aan moeder.

— Zoo veel ! zei de vrouw Boutens verwonderd.

— Ja... we verdienen genoeg. En ik leef zuinig, om veel over te houden.

Maar vader verzweeg, dat hij geweldig werken moest en een hard leven had. 't Ergste was nog niet die arbeid, doch die ongezelligheid der lange avonden. Na 't werken is de rust zoet... thuis ja... Doch ginder

in die barak werd men gestoord door ruwe kerels, door hun geraas een gevloek, en dikwijls door hun twisten en vechten.

Vader deed een opoffering... 't Was voor zijn gezin.

Moeder had dus niets van Pol's stoute streken verteld. De Zondag was aangenaam. Helaas veel te vlug ging hij voorbij. En 's Maandags scheen het huis weer zoo leeg.

Men wordt alles gewoon. De weken vlogen om. Pol vond het zoo vreemd niet meer dat zijn vader te leper werkte. Hij dacht ook weinig aan 't gevaar ginder. Hij vergat wel eens zijn belofte.

En moeder had alweer moeten zeggen dat zij bij vader klagen zou. Maar als Boutens thuis kwam, zweeg zijn vrouw. De goede man was dan zoo gelukkig en zij wilde hem niet bedroeven.

Het was geheel Winter geworden. Zekeren morgen lag alles wit van de sneeuw. De kinderen vonden dat plezierig. Ze legden baantjes aan op de heuvels en gleden dan op een sleetje snel naar beneden.

Pol kon echter niet volop spelen. Tante Helena, die op 't dorp woonde, was erg ziek geworden. Moeder ging haar elken dag wat verplegen. Emma had veel werk. Pol moest meer helpen. En toen was de knaap ongehoorzaam.

't Was Zaterdag namiddag en dus geen school. En dat kwam Emma goed te pas. Ze had heel wat karweitjes voor Pol. Deze moest water scheppen voor 't schuren. Vader die pas naar huis kwam, had om zijn

tweede paar schoenen en wat ondergoed geschreven. Nu het sneeuwde kon hij dat alles goed gebruiken. Sneeuwwater drong immers gemakkelijk door. Emma zou het gevraagde inpakken en dan kon Pol het naar de statie brengen. Verder moest hij om een nieuwen stoofpot naar de smid.

De makkers spraken ervan een sneeuw-kasteel te maken. 't Was wel hard voor Pol, nu niet te kunnen meedoen. Maar Emma kon zijn hulp niet missen. Vader was toch ook niet voor zijn plezier in het verwoeste Vlaanderen. Een kind moet op zijn tijd ook eens wat opofferen om zijn ouders te helpen. En als Pol nu deed wat Emma vroeg, hielp hij zijn vader en moeder.

Na den middag haalde Pol water uit de Molenbeek. Brr... het was een koud werkje ! Telkens blies de jongen in zijn handen om ze te verwarmen. Toen hij bijna klaar was, kwam een groep knapen voorbij. Ze gingen naar het land van Victor Dolder's vader. Daarbij lag een holle weg, waar de sneeuw zeer dik lag. Daarom zouden ze er 't kasteel bouwen.

— Pol ga mee! zeiden ze.

— Ik moet naar de statie.

— Ge kunt straks gaan. Toe, kom, we zullen zoo'n leute hebben.

De verleiding was groot. «'k Ga toch eens kijken» dacht Pol. «Een letje maar. Ik keer seffens terug». Hij bracht den emmer naar huis en zonder dat Emma 't zag, sloop hij weg. In zijn hartje tikte het wel. «Maar

ik ben over een kwartiertje weer hier», zei Pol tot dat tikkertje. Hij haalde de jongens in.

Ja, bij Dolder's land lag er veel sneeuw. De andere vriendjes kwamen nu ook af en dadelijk begonnen allen aan het bouwen van het kasteel. Eigenlijk was dit een groote, vierkante blok sneeuw. Dat ging dus gemakkelijk genoeg. Daarna ging men dien blok uithollen. En zoo kreeg men een sneeuwgebouw, dat meer op een hutje geleek, dan op een kasteel.

De knapen verdeelden zich in twee groepen. Een mocht het kasteel betrekken en de andere moest het innemen. Men trok strooitjes om te weten, wie 't eerst meester van het kasteel was. Pol trok voor zijn groep en haalde er 't langste uit. Zijn legertje moest dus het kasteel verdedigen. De bende van Dolder viel het aan. De munitie was natuurlijk sneeuwballen. Maar 't duurde niet lang of men streed bij en onder het kasteel. Dat was een gejoel! Ieder weerde zich om ter meest. Maar, o, wee! opeens viel heel dat kasteel in. Verscheidene jongens lagen heelemaal onder de sneeuw. Anderen stonden er tot aan hun knieën in. Wat een pret! Zij die begraven waren, moesten weer spartelen om boven te komen. Weldra schudde ieder de sneeuw van zijn kleeren.

't Spel was dus uit. De bende trok op. De jongens bespraken wat ze nu zouden doen.

Pol dacht eensklaps vol schrik aan zijn boodschappen. De middag was al voor een goed deel om. De jongen durfde niet dadelijk weggaan. 't Leek dan net

of hij als een klein kind vóór donker thuis moest zijn, en een spelbreker was.

De jongens kwamen voorbij den windmolen van den kouter. De wieken draaiden niet en de zeilen waren opgebonden. De molenaar scheen niet boven maar in zijn huis te zijn. Van hier kon men ver over den omtrek kijken. De knapen klommen op den trap. Daar stonden ze nog hooger. Pol noemde de torens, die boven de zijde, witte vlakte opstaken. Oudenaarde, Eine Heurne, Asper, Syngem, Blasius-Boekel. Hij wees ook het wit kasteel van Gaver.

— Als 't klaarder was, zou ik u Gent toonen, zei hij.

— Zoo moet ge kijken, dan is 't nog veel schooner riep Boone en hij boog het hoofd en het bovenlijf en keek tusschen zijn beenen door. Zoo gingen ze allemaal staan, om het met sneeuw bedekte landschap te bewonderen. Maar dat verveelde al gauw.

Dolder stelde weer eens een wedstrijd voor. In den molen zijn verscheidene gaten, waardoor de molenaar naar buiten kijkt. En nu moesten de jongens maar probeeren een sneeuwbal juist door zoo'n opening te werpen. Ieder deed mee. Gemakkelijk was het niet. Zoo'n gat was hoog en niet wijd. De ballen botsten dan ook tegen den molen.

De mulder die in zijn huis zat, had de bezoekers gezien. Zoo lang als ze op de trap of bij de molenvoet naar het landschap keken liet hij ze doen. Hij was zelf fier op dat ver gezicht. En hij zei altijd dat men

zijn molen van vier tot vijf uren in 't ronde kon zien.

Maar toen die wedstrijd begon, werd de goede man toch boos. Hij schoot uit zijn huis. De jongens liepen weg, doch de mulder greep er nog twee bij hun jasje : Miel Boone en Pol Boutens. De knapen trachten zich los te rukken, maar de mulder was jong en sterk en pakte zijn gevangenen nu bij de kraag.

— Altijd met uw deugnietenstreken, bromde hij. Kom we gaan eens zien of ge ballen door de gaten hebt kunnen mikken. Ik begreep uw spel wel.

— Neen, er is geen een door ! zei Pol, die nu heetemaal niet nieuwsgierig was naar den molen.

Maar hij en Boone moesten mee de trap op. De mulder haalde een grooten sleutel uit zijn zak en opende de deur.

— Gaat naar binnen, zei hij.

De knapen gehoorzaamden, doch de molenaar volgde hen niet. Hij sloot de deur en riep toen nog:

— Ik ga nu de andere halen. Kijk eens goed, hoe wijd de gaten zijn...

— Hij sluit ons op ! kloeg Boone.

— Ja, we zitten vast.

Bij Boone stond het schreien nader dan het lachen.

Pol keek door het gat. Een heel eind verder zag hij de jongens. Ze schenen veel plezier te hebben.

Pol dacht weer aan Emma... Het tikkertje daarbinnen ging vlug. Hij gevoelde nu waarlijk spijt over zijn ongehoorzaamheid. En vader die zijn schoenen en zijn ondergoed zoo noodig had! Het pak lag nog

thuis. Pol werd triestig. O, als de mulder hem nu liet gaan zou hij nog vlug naar de statie loopen. Maar 't duurde wel een half uur, eer de molenaar terugkeerde. Hij opende de deur en vroeg :

— Hebt ge nu de gaten goed gezien? Weg nu en als ik u nog eens bij de ooren pak, kunt ge hier een heelen nacht zitten.

Boone en Pol waren vlug beneden. De makkers hadden toch op hen gewacht. De verlost gevangenen moesten nu alles vertellen. Pol was echter haastig om naar huis te trekken. Ze vroegen hem op hij zoo benauwd was geworden, maar de jongen luisterde niet en spoedde zich heen. Emma was nog aan 't werk en zei :

— Moeder is thuis gekomen en nog met het pakje naar de statie en ze was al zoo moe ! Ge zult wat hooren straks. Vader mag wel met natte kleeren aan werken, hé, als gij maar kunt spelen ! Ga nu maar rap naar den smid om den stoofpot. Hadt ge seffens uw werk gedaan, ge zoudt nog een heelen tijd kunnen spelen hebben.

Toen Pol van den smid terugkeerde, was moeder ook weer thuis.

— Ik zal het aan vader zeggen, hoe gij voor hem zorgt, zei ze boos. Ge moest beschaamd zijn ! Uw vader die zoo'n lastig leven heeft en hard werkt ! Er is ginder niemand die iets voor hem doet. En gij wilt nog niet eens een pakje voor hem wegbrengen. De chef zei, dat ik te laat was. Vader zal nu zijn versch goed

en schoenen maar Maandag krijgen. Misschien moet hij morgen met natte kleeren loopen.

Pol kreeg eensklaps de tranen in de oogen. O, neer zoo had hij het niet bedoeld. Maar aan goede voornemens hadden de ouders weinig.

— En Emma laat ge ook alleen sukkelen. Ze heeft nog geen werk genoeg, zei moeder nog. Gij krijgt van avond geen krentenkoeken en morgen blijft ge thuis.

Pol voelde zich waarlijk ongelukkig. 't Was ook wel om de straf, maar vooral, omdat hij vader benadeeld en moeder bedroefd had....

IV.

't Weer was veranderd. Het regende en de sneeuw smolt vlug. De Molenbeek was boordevol, want van de hoogte kwam er nu veel water.

Toen Pol Boutens 's Dinsdags uit school kwam, zag hij dat Emma geweend had.

— Moeder is naar leper, zei ze. Er is een telegram gekomen, dat vader ziek is.

Pol schrok geweldig.

— Is vader gekwetst? vroeg hij, want hij dacht aan de munitie.

— Neen, ziek... Zie daar ligt het telegram.

En Pol las : «Uw man ziek, niet heel erg. Kom toch over».

— 't Is niet heel erg, zei de knaap.

— Misschien staat dat er bij, opdat moeder niet te veel zou schrikken. Moeder is seffens vertrokken. Zij kan om zeven uur bij vader zijn. Ze zal ons nieuws zenden.

Pol begon te snikken. Wat een treurig nieuws ! En nu moest vader eens sterven... O, wat zou dat verschrikkelijk zijn !

De kinderen gingen vroeg naar bed. Als vader weg was sliep Emma in moeders kamer met de drie zusjes. Pol en 't ander jongentje hadden hun bed in een kamertje op 't zoldertje.

Pol lag lang wakker. Hij dacht altijd maar aan vader. En een vreeselijke gedachte maakte hem angstig. Vader moest eens ziek geworden zijn door zijn nat ondergoed en koude voeten.

— En door mijn schuld kwam het pak te laat aan de statie. Ik ging spelen, zoo verweet Pol zich zelf.

O, wat schreidde hij in zijn bedje. Zijn kussen was er nat van. Pol vouwde de handen en bad voor zijn vader. En zoo viel hij in slaap.

Eensklaps werd hij wakker. Verschrikt rees hij overeind. Wat gebeurde er nu... O, ja, moeder was weg en vader erg ziek. Had hij daarvan benauwd gedroomd ? Maar neen... hoor... 't Was Emma die riep.

Pol sprong uit zijn bed en liep het trapje af. Plots

voelde hij vreeselijke koude. Hij stond tot aan de enkels in 't water. En nu begreep hij alles. De Molenbeek had soms rare kuren. Als ze het water van de hoogte niet slikken kon, overstroomde ze. En hier waar Boutens' huis stond, lag het land laag. Het water liep dus onder de deur door in de kamer.

Maar Pol dacht daar u niet over, zooals wij het vertellen. Hij plaste vlug door den vloed naar Emma

— De beek loopt over, zei het meisje.

— Ja... ik zal Fientje nemen... en gij Emilie... Dan kom ik terug om Annatje.

De kleinen waren even wakker geweest maar sliepen weer in. Nu werden ze opnieuw gewekt en begonnen te schreien. Pol en Emma droegen hen naar boven en legden ze te bed. De jongen ging dan terug om het ander zusje. De kleinen werden warm onder de dekens gestopt en al gauw waren ze in slaap. Het water beneden rees nog. Pol ontstak een lantaarn

— Emma we moeten het beddegoed naar boven dragen, zei hij of 't zal bedorven zijn.

Samen zwoegden ze dan aan de matrassen, kussens en dekens. Ze haalden dan het eten uit de kas, ook ondergoed, handdoeken, en eetgerief. Ze droegen de stoelen naar den zolder... Kortom, ze reddten alles wat ze konden. Ze waren er zeer moe van. Ze hadden beiden hun best gedaan. Thans konden ze toch gerust zijn. Ze wisten dat het water niet meer dan een meter zou stijgen. Hier boven zaten ze dus veilig. Och, zoo iets was nog wel gebeurd, maar dan waren vader

en moeder thuis. Emma ging nu op het tweede kamer-tje bij de zusjes te bed. Eerst had zij natuurlijk haar beenen goed afgedroogd zooals Pol de zijne. Ook de jongen had het erg koud en kroop diep onder de dekens. De lantaarn lieten ze branden.

Wat later werd op de deur gebonsd. Pol stond weer op en keek door 't zoldervenster. 't Was een buurman. Hij riep dat de Molenbeek overstroomde.

— We zitten al allemaal op 't zolder !... riep de knaap terug.

— Ha, ge hebt het dus bemerkt. Dan is 't goed.

Die gebuur liep met groote laarzen aan. Hij ging weer terug.

Pol en Emma lagen lang wakker. Ze spraken over vader. Die overstroming was nu niets, maar hoe zou het met vader gaan? O, hadden ze toch eens even in die barak te leper kunnen kijken!

Den volgenden morgen was het water wel al een beetje gezakt maar het kwam Pol toch nog tot aan de knieën. Veel menschen die hooger woonden kwamen kijken. En de jongens vonden die overstroming heel plezierig. Zij vaarden op breede planken of in kuipen.

Twee jaar geleden was 't ook zoo geweest. Toen had Pol meegedaan, nu had hij geen lust. Hij was zoo bedroefd om vader. Emma had gezegd dat hij maar uit school moest blijven.

Gewoonlijk duurde zoo'n overstroming maar één dag... De Molenbeek voert haar water in de Zwalma

en de Zwalm loopt uit in de Schelde... Maar gisteren was de vloed eensklaps te geweldig geweest.

En zoo zaten Emma, Pol en hun broertjes en zusjes samen op den zolder. Ze konden daar geen vuur maken. Maar de buurman, die in den nacht geklopt had, wist dat de kinderen er alleen waren. Hij haalde hen af met een vlot en bracht ze op 't droge bij een boer. Pol had er echter geen rust. Misschien kwam er nieuws van vader, een telegram of een speedbrief. En de jongen van de statie zou niet weten waar dat te brengen. Pol vroeg dus aan Emma of hij zelf naar de statie mocht gaan. Hij zou vragen het bericht te bestellen bij Meersman. Zoo heette de boer die hen in huis had genomen. Emma vond het heel goed. Met een vlot stak Pol den plas weer over. Dan ging hij vlug naar Boekel. Onderweg ontmoette hij den telegramdrager. Zijn hart begon te bonsen.

— Moet gij naar ons ? vroeg hij.

— Een telegram voor Emma Boutens !

— Dat is mijn zuster. Geef maar hier. Ge kunt er toch niet door. De beek is overstroomd.

En Pol kreeg het dicht geplakt blauw papier. Hij scheurde het met bevende hand open. Dat zou Emma wel goed vinden... Het nieuws in zijn hand hebben en nog zoo lang wachten, om het te weten, neen, dat ging toch niet ! En hij las «Vader veel beter. Wij komen morgen naar huis. Moeder».

O, wat voelde Pol zich plots gelukkig ! Zijn hartje zong in hem. En nu zette de jongen het op een loopen!

Hij kwam aan het water. Er was geen vlot aan dezen kant. Vlug kousen en schoenen uit en er doorgetrappeld ! En dan op een drafje blootsvoets naar de hoeve. Pol stormde binnen.

— Vader is veel beter en morgen komt hij met moeder naar huis ! juichte hij.

Hij gaf den telegram aan Emma. O, wat een vreugde voor allen.

De boerin wilde niet dat de kinderen naar hun huisje gingen. Ze maakte bedden gereed. En vermoeid dat ze waren, door den vorigen, zoo onrustigen nacht en gelukkig om het goede nieuws sliepen de kinderen van Boutens heerlijk.

Den volgenden dag was het water allemaal weggetrokken. Ja, de Molenbeek had heel wat menschen een leelijke poets gespeeld. Nu liep ze weer binnen haar oevers, sterk stroomend wel, maar zonder overlast.

Emma en Pol gingen naar huis. De kleinen mochten nog wat bij Meersman blijven. Wat zagen die benedenkamers er vuil uit ! Het water was weg, maar veel slijk en kruid was achter gebleven. Emma en pol gingen aan 't kuischen.

Ze noenmaalden allen bij den goeden boer en de vriendelijke boerin. Emma bedankte die menschen. Dan ging ze met Pol en broertje en zusjes heen.

Meersman was om kwart vóór drie met zijn rijtuigje Pol komen halen.

— Rijdt ge mee om uw vader en moeder ? vroeg

hij. Uw vader zal misschien zwak zijn. Daarom heb ik ingespannen.

Of Pof gaarne mee reed ? Hij schrok toch toen hij zijn vader zag. Boutens had een doek om 't hoofd en zag zeer bleek. Wat dankte hij den braven Meersman voor zijn hulp! Zeker hij was zwak. En hij vertelde wat er gebeurd was. Met twee vrienden hadden ze een karweitje gedaan voor een anderen baas buiten hun werkuren. Ze moesten een hoop steenen vervoeren. 't Was al laat toen ze naar de barak terugkeerden. In den donker werden ze aangevallen door Chineezers. Die vreemdelingen werkten daar ook. Er waren echte deugnieten onder, die in den nacht gingen stelen. Zulke schelmen hadden zeker de drie Vlamingen bespied en geweten dat ze wat extra geld verdiend hadden. Ze moesten dat hebben. De mannen wilden het niet geven. De Chineezers vielen hen aan. Ze waren wel getienen. Boutens kreeg een slag op 't hoofd. Een van zijn vrienden werd in den arm geschooten. Maar door het schot kwamen Engelsche soldaten aangelopen. Toen gingen de Chineezers op de vlucht. Boutens bloedde. Hij was half bezwijmd. Men bracht hem naar de barak. Daar kwam hij bij kennis, maar leed veel pijn. Een Engelsche krijgsdokter verzorgde hem. Hij kon dien eersten avond nog weinig zeggen. Hij zou den volgenden terugkeeren. Boutens vroeg aan zijn werkmakkers om naar zijn vrouw te telegrafeeren en haar te vragen over te komen. Hij voelde zich zeer ziek...

Maar dat was de almatting na het bloedverlies. De dokter keerde terug en zei dat Boutens zou genezen. Doch hij moest rust hebben. 't Was 't beste dat hij naar huis ging. In die barak kon hij niet verzorgd worden, zooals 't behoorde.

— Nu ben ik hier. Mijn vriend met den kogel in den arm is ook buiten gevaar. Maar we hadden daar vermoord kunnen worden.

En thans vertelde de boer van de overstroming. Pol deed ook zijn verhaal. Wat schrokken de ouders!

— Pol en Emma hebben zich goed geweed! verzekerde Meersman.

Vader en moeder keken hun jongen glimlachend aan. Toch voelde Pol wat wroeging. Hij dacht aan Zaterdagmiddag... aan de schoenen en het goed voor vader.

Emma stond met de kleinen aan de deur. De kinderen keken ook vreemd naar dien witten doek onder vaders hoofd! Wat kuste Boutens ontroerd zijne kinderen! Hij beefde bij de gedachte dat ze alleen met moeder hadden kunnen blijven.

Meersman reed weg. Hij wilde van geen dank hooren. En nu was er veel te vertellen... eerst door vader en moeder, dan door Emma.

En Emma zei, dat Pol goed zijn best gedaan had. Wat later fluisterde moeder tot haar jongen : «Van dat pakje... we zullen 't nu maar vergeten, hé».

— O, moeder ik zal mijn best doen om altijd braaf te zijn ! beloofde Pol.

Na twee weken was vader geheel beter. En toen sprak hij er van weer naar 't front te gaan werken. Hij verdiende daar zoo'n goed loon. En in de gazet stond dat de Chineezzen uit Vlaanderen vertrokken. Bovendien hij zou 's avonds niet meer uitgaan... En hij wilde elken Zaterdag naar huis komen. Moeder liet zich bepraten. 't Was zoo'n duur leven...

En vader vertrok weer. Pol hield woord... Hij deed zijn best, om gehoorzaam te zijn. En als ge uw best doet, lukt dat wel....

En er bleef voor Pol toch nog veel tijd over om te spelen.

EINDE.